

Intersekcionalita, gender, etnicita

SOCb2172 – Sociologie stratifikace a nerovnosti

Tomáš Doseděl
dosedel@fss.muni.cz

Segmenty trhu práce

- Primární
 - Pracovní místa nejsou veřejně dostupné
 - Dobré platy, stabilita, kvalifikovaná práce
- Sekundární
 - Pracovní místa obsazována „na inzerát“
 - Námezdná méně kvalitní práce
 - Nižší finanční odměna

Segmenty trhu práce

- 1. insideři
- 2. outsideři
- 3. claimants – vylepšují svou situaci dávkami
- 4. nucené práce – vězni, studenti, učni
- 5. opportunists – zneužívají sociální systém

Flexibilita pracovní síly

- Mechanismus, jak se vyrovnat se strukturálními nevýhodami na straně pracovní síly
- Ochota přijmout jako kompenzaci svých nevýhod“ v nějakém směru horší práci

Flexibilita pracovní síly

- Nominální
 - Mzdová flexibilita (ochota pracovat levněji)
 - Flexibilita činností (ochota dělat jinou práci)
 - Časová flexibilita (ochota pracovat na částečný nebo dočasný úvazek)
 - Flexibilita mobilitou (ochota pracovat jinde)
- Funkční
 - Flexibilita iniciativou (ochota se rekvifikovat nebo si založit živnost)

Znevýhodněné skupiny

- Mladí
- Staří
- Ženy
- Etnické minority
- Lidé s nižším vzděláním

Znevýhodněné skupiny

- Mladí
 - Chybí pracovní zkušenosti
 - Není jistota setrvání v pracovním poměru
 - Zakládání rodiny
- Staří
- Ženy
- Etnické minority
- Lidé s nižším vzděláním

Znevýhodněné skupiny

- Mladí
- Staří
 - Ubývá fyzických i psychických sil
 - Znalost technologií, jazyků, ochota cestovat
- Ženy
- Etnické minority
- Lidé s nižším vzděláním

Znevýhodněné skupiny

- Mladí
- Staří
- Ženy
 - Mateřství
- Etnické minority
- Lidé s nižším vzděláním

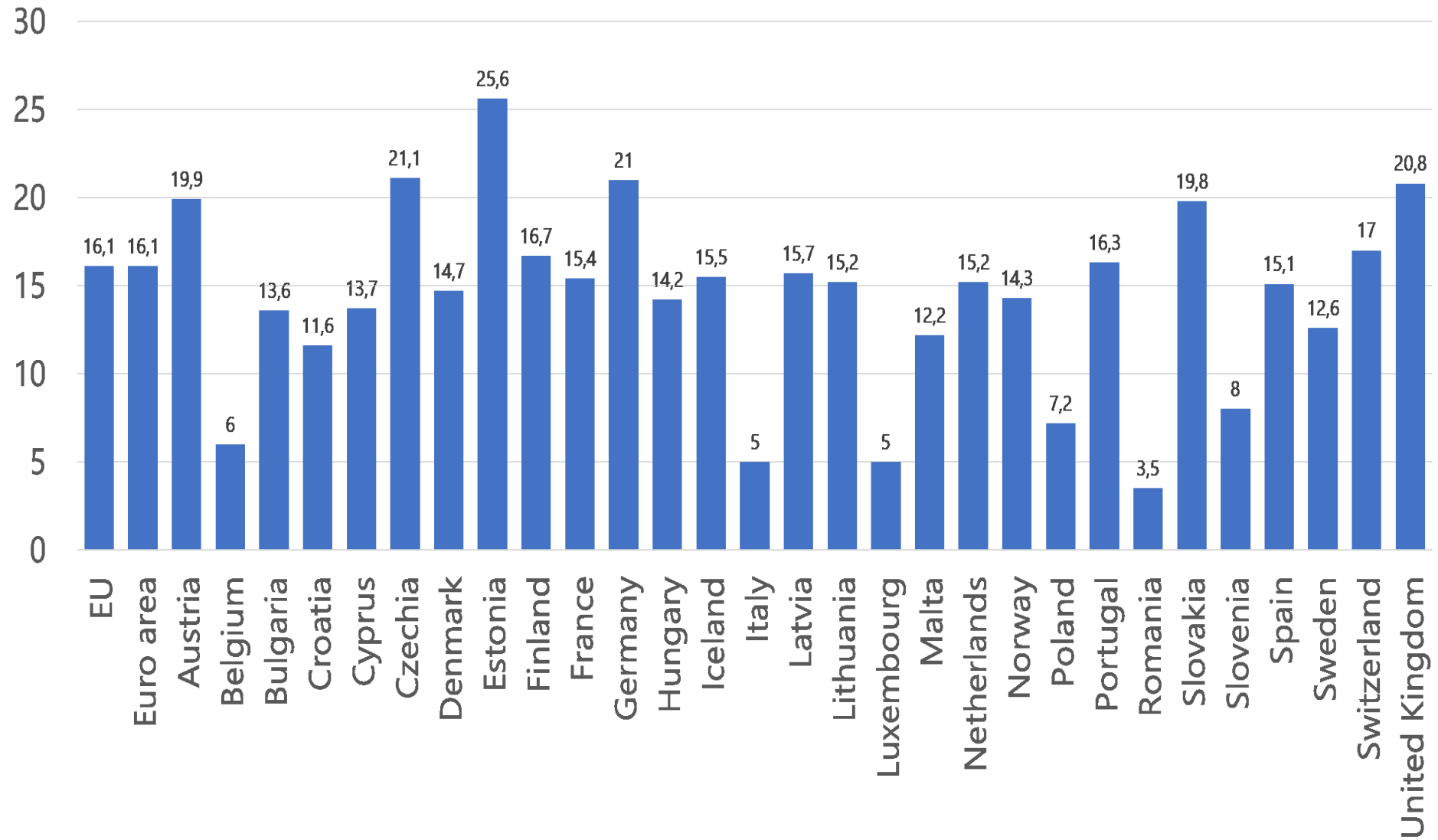
Znevýhodněné skupiny

- Mladí
- Staří
- Ženy
- Etnické minority
 - Odlišné kulturní vzorce, hodnoty, chování
 - Jazyková bariéra
 - Nižší/odlišné vzdělání
- Lidé s nižším vzděláním

Proč berou ženy méně?

- Gender Pay Gap
- Rozdíl mezi příjmem mužů a žen
- Česká republika: ~ 22 % (top 5 in EU)
- Další rekordmani: Slovensko, Rakousko, Německo, Velká Británie
- Průměr EU: 16 %

Proč berou ženy méně?

Proč berou ženy méně?

- Oficiálně je diskriminace (nejen) na základě pohlaví zakázána, jaké jsou tedy důvody výmluvy?

Proč berou ženy méně?

- Ženy mají kratší praxi
protože pořád rodí děti

Proč berou ženy méně?

- Ženy mají kratší praxi
protože pořád rodí děti
- Ženy pracují méně
protože se musí starat o děti (a manžela)

Proč berou ženy méně?

- Ženy mají kratší praxi
~~protože pořád rodí děti~~
- Ženy pracují méně
~~protože se musí starat o děti (a manžela)~~
- Ženy mají nižší vzdělání
většinou jim stačí střední (ekonomka)

Proč berou ženy méně?

- Ženy mají kratší praxi
~~protože pořád rodí děti~~
- Ženy pracují méně
~~protože se musí starat o děti (a manžela)~~
- Ženy mají nižší vzdělání
~~většinou jim stačí střední (ekonomka)~~
- Ženy mají horší vzdělání
studují jenom sociologii a pedagogiku

Proč berou ženy méně?

- Ženy mají kratší praxi
~~protože pořád rodí děti~~
- Ženy pracují méně
~~protože se musí starat o děti (a manžela)~~
- Ženy mají nižší vzdělání
~~většinou jim stačí střední (ekonomka)~~
- Ženy mají horší vzdělání
~~studují jenom sociologii a pedagogiku~~

Proč berou ženy méně?

- I když muži mají
 - stejnou délku praxe
 - stejný počet týdně odpracovaných hodin
 - stejný stupeň vzdělání
 - stejný obor vzdělání
- mají vyšší plat
- Problém je až na trhu práce, kde se za ženskou práci platí méně než za mužskou

Proč berou ženy méně?

- Problém je až na trhu práce, kde se za ženskou práci platí méně než za mužskou
- Genderové role a hodnoty
 - Ženy si vybírají méně náročné a méně kompetitivní zaměstnání
- Devaluace ženské práce
 - Společnosti přijde fér platit ženám méně

Strop, výtah, podlaha

- Glass ceiling – skleněný strop
 - Ženy stoupají po kariérním žebříčku jen do určité míry
 - Pak narazí na skleněný strop a nepostupují dále, i když splňují všechny kvalifikační požadavky
- Alternativa: sticky floor, lepkavá podlaha
 - Ženy se nemohou odlepit od podlahy, tj. postoupit do jakýchkoliv vyšších pozic, byť na ně splňují všechny požadavky

Strop, výtah, podlaha

- Glass elevator, skleněný výtah
 - Muži jsou často „vyvezeni“ do vyšších pozic, i když o ně nestojí, a i když je na pracovišti žena, která má lepší předpoklady
- Pipeline, potrubí
 - Feminizace vysokoškolského vzdělání je relativně nedávný jev
 - (ale: v ČR 2005, v západní Evropě cca 1990s)
 - Ženy s dostatečnou kvalifikací jsou tak v prvotních krocích své kariéry a nemají ještě dost zkušeností

Včelí královna

- Queen Bee
 - Žena na vedoucí pozici
 - Oproti předpokladům nepomáhá jiným ženám, aby také pronikly na vyšší místa ve firemní hierarchii
 - Naopak se podřízené ženy snaží potlačovat